

Symptomer

En vesentlig forskjell mellom en alminnelig mage-tarminfeksjon og IBD er tidsfaktoren. Ved infeksjoner forsvinner symptomene nesten alltid i løpet av én til maksimum to uker. Ved IBD går det lengre tid, og sykdomsperiodene vil gjenta seg.

Ulcerøs kolitt

Hovedsymptomet er blod i avføringen. Avføringens karakter for øvrig avhenger av om betennelsen kun omfatter endetarmen eller om den også omfatter større deler av tykktarmen.

Når sykdommen kun omfatter endetarmen, har man som regel stadig formet avføring, ofte med blod og slim, en eller flere ganger daglig. I tillegg kan det innimellom forekomme avføringer som kun består av blod og slim. Dessuten kan man oppleve smertefull avføringstrang uten at det kommer noen avføring (såkalte tenesmier).

Når større deler av tykktarmen eller hele tykktarmen blir angrepet, får man kun tynne, ofte blodige avføringer flere ganger i døgnet. Man kan stadig oppleve tenesmier, ofte fulgt av magesmerter.

Manglende evne til å utsette avføringen når trangen melder seg kan være et stort problem. Dette gjelder både for pasienter med betennelse i hele tykktarmen og for de som kun har sykdommen i endetarmen.

MILD SYKDOM

Synlig blod på eller blandet i avføringen. Avføring av formet eller grøtet karakter få ganger om dagen.

MODERAT SYKDOM

Tiltakende diaré med hyppigere avføringer. Eventuelt tenesmier. Man kan være litt trett og uvel, men har ikke feber.

ALVORLIG SYKDOM

Begynner ofte gradvis i løpet av dager til uker, men kan plutselig forverres. Hyppige, nærmest vanntynne avføringer, ofte med meget puss (materie) og blod. Vedvarende smerter i magen med takvis forverring. Tenesmier og nesten konstant avføringstrang. Utspilt mage med luft i tarmen. Feber og generell sykdomsfølelse.

NÅR SYKDOMMEN FALLER TIL RO

Symptomene avtar gradvis ved behandling i løpet av uker til måneder.

Det kommer ofte en periode med tendens til forstoppelse, noe som kan gi takvis magesmerter og oppblåsthet.

Crohns sykdom

Symptomenes karakter varierer avhengig av om sykdommen sitter i tynntarmen eller tykktarmen. Det tar ofte lengre tid fra de første symptomene oppdages til diagnosen stilles enn ved ulcerøs kolitt. Dette skyldes at symptomene kan være ukarakteristiske i begynnelsen, og diagnosen kan være vanskelig å stille.

Det er større tendens til magesmerter og litt mindre til blod i avføringen. Det som karakteriserer sykdommen er først og fremst:

- Diaré med hyppige, tynne avføringer, med eller uten blod

- Magesmerter, ofte i nedre del av magen, eventuelt som smerter i underlivet
- Tretthet
- Sår, byller eller fistler ved endetarms-åpningen, eventuelt med pussavsondring (forandringene ved endetarmen kan i en viss periode være sykdommens første og eneste symptom)
- Vekttap
- Forsinket vekst hos barn
- Sår og betennelse i munnen kan forekomme som et ledd i sykdommen

SYMPTOMER UTENFOR TARMSYSTEMET (EKSTRAINTESTINALE SYMPTOMER)

Symptomer som spesielt opptrer i forbindelse med aktivitet i tarmsykdommen (forekommer ganske sjelden):

- Leddforandringer med hovne, ømme, smertefulle ledd
- Hudsymptomer (sjeldne): Ømme, centimeterstore, mørkerøde, faste hevelser (knuterosen) eller dype, skarpt avgrensede sår i huden (pyoderma gangraenosum)
- Øyesymptomer: Smertende øyne og lysskyhet (regnbuehinnebetennelse)

Symptomer som opptrer uavhengig av tarmaktiviteten:

- Lette eller moderate leddsmerter uten synlige leddforandringer (artral gjer)
- Gulsott (meget sjelden). Skyldes innnevrede galleganger, noe som utvikler seg over flere år med påvirkede leverblodprøver